

**UCHWAŁA NR XLV/282/2024
RADY GMINY BRODNICA**

z dnia 27 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób
doznających przemocy domowej na lata 2024 – 2030 w Gminie Brodnica**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463 i 1688), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901, 1693, 1938 i 2760) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) Rada Gminy Brodnica uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024 – 2030 w Gminie Brodnica”, którego treść stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brodnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Brodnica

Andrzej Wojciechowski

Załącznik

do Uchwały Nr XLV/282/2024

Rady Gminy Brodnica

z dnia 27 marca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ NA LATA 2024 – 2030
W GMINIE BRODNICA**

Brodnica 2024 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. PODSTAWY PRAWNE.....	4
II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	5
1. DEFINICJA I SPECYFIKA PRZEMOCY.....	5
2. FAZY PRZEMOCY.....	7
3. RODZAJE PRZEMOCY.....	7
4. UWARUNKOWANIA USTAWOWE.....	9
III. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ NA TERENIE GMINY BRODNICA.....	10
1. NIEWYDOLNOŚĆ WYCHOWAWCZA RODZICÓW.....	10
2. POMOC SPOŁECZNA.....	11
IV. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ DLA GMINY BRODNICA.....	12
1. PODMIOTY MOGĄCE WSPIERAĆ MIESZKAŃCÓW GMINY DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ.....	13
2. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY.....	16
3. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY I GRUPY DIAGNOSTYCZNO - POMOCOWE.....	16
V. ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU.....	21
VI. ADRESACI PROGRAMU.....	23
VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU.....	23
VIII. HARMONOGRAM I CZAS REALIZACJI PROGRAMU.....	24
IX. MONITOROWANIE WYSTĘPOWANIA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	24
ZAKOŃCZENIE.....	25

WSTĘP

Przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem gminy określonym między innymi w ustawie o pomocy społecznej, gdzie jednym z powodów udzielania pomocy osobom i rodzinom jest przemoc domowa. Wpisuje się także w zadania z przeciwdziałania alkoholizmowi zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Natomiast opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznającej przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Działania określone w niniejszym programie realizowane będą głównie przez zespół interdyscyplinarny, powołany przez Wójta Gminy Brodnica oraz powołane przez zespół grupy diagnostyczno – pomocowe.

Głównym celem było i jest zmniejszenie skali zjawiska występowania przemocy domowej poprzez profilaktykę i szereg działań przeciwdziałających, a także ochrona osób doświadczających przemocy, szkolenia specjalistów pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc, jak również podejmowanie działań wobec sprawców przemocy. Wszystkie te zadania realizowane były, są i będą przez Zespół Interdyscyplinarny, który rozpatrywał i prowadził wszystkie procedury Niebieskiej Karty, poprzez powołane do tego grupy diagnostyczno - pomocowe. Obsługę organizacyjno- techniczną zapewniał i będzie zapewniał Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy.

Przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej przewidziano szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy, różnorodne działania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz postępowania wobec osób stosujących przemoc. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

I. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., 1249 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r., poz. 17).
4. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r., poz. 2119).
6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809).
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151).
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939).
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023 r. poz. 1870).
10. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Definicja i specyfika przemocy domowej

Przemoc jest zjawiskiem dość powszechnym we współczesnym świecie. Występuje w różnych sferach życia, w mediach, w codziennym funkcjonowaniu wielu osób. Potocznie utożsamiana jest z brutalnością, okrucieństwem i przestępczością, częściej kojarzona z jej fizycznymi przejawami, pozostawiającymi widoczne ślady. Definicje przemocy są różne. Najczęściej wskazuje się na relację między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły, utrudniając tym samym samoobronę osoby pokrzywdzonej. Przemocy nie należy utożsamiać więc z agresją, ponieważ różnią się one asymetrią siły – w przemocy występuje ona zawsze po stronie sprawcy, a w przypadku agresji jest zrównoważona¹.

Dość szeroko przemoc została zdefiniowana w art. 2 ust. 1 pkt 1 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r., w której **przemoc domową** należy rozumieć jako:

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”²

1. J.Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, Wrocław 2017, s. 15

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

W punktach 2) i 3) ww. ustawy zdefiniowano natomiast osobę doznającą przemocy domowej oraz osobę stosującą przemoc domową. W świetle tych definicji za osobę doznającą przemocy domowej można uznać następujące osoby, wobec których stosowana jest przemoc domowa:

- a) mąż, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni i zstępni, rodzina i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzina oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej mąż oraz ich wstępni, zstępni, rodzina i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzina i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzina i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni - wobec których jest stosowana przemoc domowa,
- i) oraz małoletni będący świadkiem przemocy domowej wobec ww. osób.

Natomiast o znęcaniu się stanowi artykuł 207 Kodeksu karnego:

- § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

- § 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

- § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 – 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Pojęcie przemocy domowej zastąpiło dotychczas stosowane pojęcie przemocy w rodzinie poprzez uchwalenie i wejście w życie Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. O zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Zmiany wprowadzone tą ustawą były gruntowne i

dotyczyły wielu wcześniejszych zapisów, co spowodowało konieczność nowego spojrzenia na zjawisko przemocy.

Przemoc domowa nie pojawia się nagle – jest procesem, ma charakter cykliczny oraz tendencję do powtarzania się i eskalacji.

2. Fazy przemocy

1. **Faza narastającego napięcia** – jest to faza, w której z różnych przyczyn dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, wszyscy domownicy wyczuwają, że zaczyna dziać się coś złego, przyczynami są zazwyczaj błahostki, drobne nieporozumienia. Osoba stosująca przemoc jest stale poirytowana, natomiast osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się uniknąć awantury.
2. **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie dochodzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Następuje eksplozja uczuć. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu.
3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc zachowuje się wobec ofiary jak za czasów narzeczeństwa, wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości, na nowo uwodzi ofiarę. Przeprasza często towarzysząc łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to co się stało i postanawia dać sprawcy drugą szansę. Ulega złudzeniu, że złe traktowanie się już nie powtórzy. W tym czasie ofiary zaczynają usprawiedliwiać zachowanie sprawcy, bronią go – biorąc winę na siebie. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza ta nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza.³

3. Rodzaje przemocy

W literaturze znaleźć możemy wiele opisów rodzajów przemocy, jeden z nich wymienia poniższe rodzaje przemocy:

- **przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia,

3 J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy.....*, s.17.

- **przemoc psychiczna** – izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne,

- **przemoc seksualna** - zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne, to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności,

- **przemoc ekonomiczna** - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne,

- **przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej** – wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne,

- **inny rodzaj zachowań** - zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.⁴

Rodzaje przemocy	Formy przemocy	Skutki przemocy
PRZEMOC FIZYCZNA	szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów,	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia

⁴Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

	stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.		jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.		obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.		całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia. ⁵

4. Uwarunkowania ustawowe

Zadania państwa w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób jej doznających mają swoje źródło w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. W świetle jej art. 18: „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”, natomiast zgodnie z art. 71 ust. 1 „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.” Wyjątkowej ochronie Rzeczypospolitej Polskiej podlegają ponadto prawa dzieci, albowiem „każdy ma prawo

⁵ Opracowano na podstawie : www.niebieskalinia.info

żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją” (art. 72 ust. 1).

Uregulowania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej znajdują się w szeregu ustaw, spośród których kluczowa jest cytowana wcześniej ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Określa ona zadania różnych organów państwa, w tym jednostek samorządu terytorialnego, w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej, a także wobec osób ją stosujących. Zgodnie z art. 1 ust. 2 przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

III. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ NA TERENIE GMINY BRODNICA

Gmina Brodnica leży w centrum Wielkopolski w odległości 35 km od Poznania. Gmina zajmuje powierzchnię 95,7 km², użytki rolne 65,98 km², w jej skład wchodzi 15 sołectw. Gmina Brodnica jest gminą o charakterze przeważającym rolniczym w znacznej części po PGR-owskim. Charakteryzuje się w miarę skoncentrowaną wiejską zabudową (jednorodzinną i zagrodową), na terenie Gminy znajdował się znany w kraju PGR Manieczki.

Zgodnie z danymi pochodzącymi z rejestrów ewidencji ludności na koniec 2022 roku liczba mieszkańców Gminy Brodnica wynosiła 4810 osób, w tym zameldowanych na pobyt stały 4689 osób oraz na pobyt czasowy 121 osób.

W strukturze zameldowanych mieszkańców Gminy Brodnica dostrzegalna jest niewielka przewaga mężczyzn (2407 mieszkańców, czyli 50,04% ogółu) nad kobietami (2403 mieszkanki, co stanowi 49,96%). Niezmiennie, najwięcej zameldowanych mieszkańców przebywało na terenie miejscowości: Manieczki, następnie zdecydowanie wyróżniają się miejscowości: Brodnica oraz Żabno. Miejscowościami z utrzymującą się najmniejszą liczbą mieszkańców są wsie: Rogaczewo, Kopyta, Sulejewo Folwark.

Według danych Urzędu Stanu Cywilnego w Brodnicy na dzień 31 grudnia 2023r. liczba mieszkańców w 2023 roku wynosiła 4836 osób, w tym 4712 osób zameldowanych na pobyt stały, oraz 124 osoby na pobyt czasowy.

1.Niewydolność wychowawcza rodziców

„Rodziny niewydolne wychowawczo to te rodziny, w których większość wewnętrznych elementów i sama działalność wychowawcza wyraźnie odbiega od powszechnie realizowanych społecznych norm, wzorców i standardów życiowych. Powodują one niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych dzieci i młodzieży” (S. Kawula). Niewydolnością wychowawczą zagrożone są rodziny, gdzie dziecko traci jednego z rodziców na skutek śmierci, rozwodu lub długiej nieobecności, może to być także powtórne małżeństwo, zmiana stylu życia na skutek kłopotów finansowych, alkoholizm, itp.

Zgodnie art. 95 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1843) władza rodzicielska powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny, a art. 96 § 1 zobowiązuje rodziców do troski o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz należyte przygotowanie go do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień.

W przypadku, gdy rodzice nie są w stanie poradzić sobie z codziennymi problemami wychowawczymi, środowisko rodzinne wywiera ujemny wpływ na wychowanie dziecka lub jest zagrożone dobro dziecka, władza państwowa - Sąd opiekuńczy może ingerować w wykonywanie władzy rodzicielskiej poprzez jej ograniczenie (art. 109 k. r. o), zawieszenie (art. 110 k. r. o) lub pozbawienie (art. 111 k. r. o).

Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny oraz umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

2.Pomoc społeczna

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia OPS-u w latach 2020 - 2022 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte ubóstwem, bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz niepełnosprawnością i bezrobociem. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Powody przyznania pomocy w gminie w latach 2020 – 2022

Powody trudnej sytuacji życiowej

	w 2020 r.	w 2021 r.	w 2022 r.
Ubóstwo	117	106	71
Sieroctwo	1	0	0
Bezdomność	1	2	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	121	94	63
w tym: wielodzietność	70	70	24
Bezrobocie	103	88	90
Niepełnosprawność	86	85	75
Długotrwała lub ciężka choroba	39	47	39
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	166	109	103
w tym: rodziny niepełne	51	52	44
rodziny wielodzietne	29	47	38
Przemoc w rodzinie	9	13	4
Alkoholizm	29	35	29
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	0
Zdarzenie losowe	0	1	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy

IV. ANALIZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ DLA GMINY

BRODNICA

Trudno obiektywnie ocenić skalę przemocy na terenie gminy Brodnica. Zjawisko to nie zawsze jest ujawniane, gdyż nadal w niektórych środowiskach akceptuje się bicie, kary cielesne w tym wobec dzieci. Tym samym rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest utrudnione. Dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskiej Karty” umożliwiają częściowe oszacowanie tego zjawiska na terenie Gminy Brodnica. Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy i Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego w gminie Brodnica jest udzielanie porad dla osób i rodzin z problemem uzależnień, informowanie o objawach i skutkach choroby alkoholowej i narkomanii oraz o możliwościach leczenia, motywowanie do leczenia osoby uzależnionej, informowanie o czynnościach, jakie należy podejmować, gdy w rodzinie występuje przemoc, oraz podejmowanie interwencji kryzysowej w rodzinach osób uzależnionych.

1. Podmioty wspierające mieszkańców gminy dotkniętych problemem uzależnień i przemocy domowej

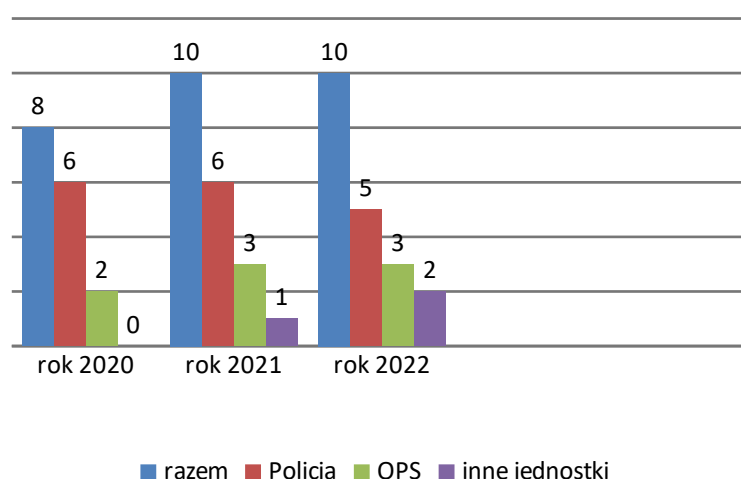
Nazwa jednostki	Adres jednostki	Forma wsparcia
Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy	ul. Parkowa 2, 63-112 Brodnica	Diagnoza przemocy, poradnictwo, realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, prowadzenie pracy socjalnej, wsparcie rodzin przez asystenta rodziny, prowadzenie działań informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy, możliwych form pomocy w ramach instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.
Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodnicy	ul. Parkowa 2, 63-112 Brodnica	Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, odbywanie wspólnych wizyt monitorujących sytuację w miejscu zamieszkania rodziny z problemem przemocy przez osoby z różnych instytucji zaangażowanych w pomaganie a przede wszystkim pracownika socjalnego i dzielnicowego, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i

		<p>możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu profilaktyki i edukacji społecznej poprzez podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, Podejmowanie i inicjowanie działań z zakresu poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży, zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej, rozpowszechnianie informacji na temat działań korekcyjno – edukacyjnych.</p> <p>Udział osób zajmujących się problemami przemocy w szkoleniach i warsztatach pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy i udoskonalających umiejętności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc.</p>
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brodnicy	ul. Parkowa 2, 63-112 Brodnica	Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie	ul. Dutkiewicza 5, 63-100 Śrem	Diagnoza przemocy, realizacja programu korekcyjno–edukacyjnego oraz programu psychologiczno-terapeutycznego.
Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Śremie	ul. Marciniaka 2, 63-100 Śrem	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna.
Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Śremie	ul. Mickiewicza 5, 63-100 Śrem	Diagnoza przemocy. Prowadzenie edukacji z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wpływu stosowania przemocy na rozwój i stan zdrowia dziecka.
Komenda Powiatowa Policji w Śremie	ul. Adama Mickiewicza 15, 63-100 Śrem	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”, Monitorowanie sytuacji rodziny z problemem przemocy,

		<p>Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,</p> <p>podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących problemu przemocy,</p> <p>prowadzenie pracy z osobami wskazanymi jako stosujące przemoc domową.</p>
<p>Sąd Rejonowy w Śremie, Wdział Rodzinny i Nieletnich</p>	<p>ul. Franciszkańska 4, 63-100 Śrem</p>	<p>Realizacja procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>Podejmowanie interwencji w zakresie przepisów prawa karnego.</p>
<p>Oświata:</p> <p>Zespół Szkolno – Przedszkolny w Brodnicy</p> <p>Zespół Szkolno - Przedszkolny w Manieczkach</p> <p>Szkoła Podstawowa w Hówcu</p>		<p>Diagnoza przemocy,</p> <p>Realizacja procedury „Niebieskie Karty”,</p> <p>Realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych,</p> <p>Udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych,</p> <p>Realizacja działań edukacyjnych służących wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych.</p>

Źródło : Opracowanie własne

Liczba Niebieskich Kart - A przekazanych do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Brodnicy

2. Procedura NIEBIESKIEJ KARTY

Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisania „Niebieskiej Karty” w sytuacji, gdy jest dotknięta przemocą. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody. Procedurę” Niebieskie Karty „wszczyna się” w każdym przypadku, w którym zaistnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej.

„Niebieska Karta - A” (NK) jest formularzem opisującym sytuacje, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury NK następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

„Niebieska Karta- A” może być wypełniona przez:

1. funkcjonariusza policji,
2. pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,

3. lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego,
4. pedagoga szkolnego, wychowawcę, nauczyciela,
5. przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wypełniony formularza „Niebieska Karta – A” przekazywany jest do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia wszczęcia procedury. Przewodniczący Zespołu po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania, przekazuje go grupie diagnostyczno-pomocowej.

Wszczynając procedurę „Niebieskiej Karty” podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

3. Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno – pomocowe.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego oraz grupy diagnostyczno - pomocowej. Działania wspierające wobec rodzin przeżywających trudności – rodzin dotkniętych przemocą bądź zagrożonym wystąpieniem przemocy podejmuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Brodnicy oraz powoływane przez niego grupy diagnostyczno - pomocowe, bezpośrednio pracujące z rodzinami. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Brodnica funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023r. poz. 289 i 535.) został on powołany Uchwałą Nr XXXVIII/246/2023 Rady Gminy Brodnica z dnia 19 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Brodnicy oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, którego członków powołano Zarządzeniem nr 39/2023 Wójta Gminy Brodnica z dnia 11 września 2023 roku.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy na terenie Gminy Brodnica wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sądu Rejonowego w Śremie,
- Komisariatu Policji w Śremie,
- Oświaty,
- Ochrony zdrowia.

Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorów sądowych i innych specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez :

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mającym na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest również organizowanie pomocy w indywidualnych przypadkach, które przejąć mogą tzw. grupy diagnostyczno - pomocowe, działające na poziomie operacyjnym i zajmujące się organizowaniem pomocy konkretnej rodzinie. Skład ww. grupy określany zostaje w zależności od danego przypadku. Do zadań grupy diagnostyczno – pomocowej należy, w szczególności:

- zapewnienie ochrony i udzielania pomocy osobom doznającym przemocy,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Oddziaływania na osobę stosującą przemoc domową

Grupa diagnostyczno – pomocowa :

1. W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 8, powołuje się grupę diagnostyczno- pomocową.
2. Grupę diagnostyczno – pomocową powołuje zespół interdyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej.

3. W skład grupy diagnostyczno – pomocowej wchodzi:
 - 1) pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
 - 2) funkcjonariusz Policji.
4. W skład grupy diagnostyczno – pomocowej mogą także wchodzić:
 - 1) asystent rodziny,
 - 2) nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego,
 - 3) osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny,
 - 4) przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 5) w skład grupy diagnostyczno – pomocowej mogą także wchodzić pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów wchodzących w skład Zespołu interdyscyplinarnego,
 - 6) w sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno – pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.
5. Wnioskuje do ZI o skierowanie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
6. Dwukrotnie wzywa w odstępach maksymalnie 30 – dniowych, osobę stosującą przemoc domową do przedstawienia zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach po upływie 30 – dniowego terminu od doręczenia skierowania do udziału w programach.
7. Wnioskuje do ZI o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach, tj. w przypadku niedostarczenia w terminie max 90-dniowym zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach lub w terminie 30-dniowym zaświadczenia o ukończeniu programu.
8. Izolacja sprawcy przemocy domowej:
 - 1) Policjant ma prawo wydać wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany „nakazem” , lub zakazu zbliżania się do miejsca zamieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany „zakazem”
 - a) Policjant wydaje nakaz lub zakaz :

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu,
 - w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie, w szczególności zgłoszenia przez :
 - osobę dotkniętą przemocą w rodzinie lub
 - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.
- 2) Policjant w celu stwierdzenia zasadności wydania nakazu i zakazu stosuje odpowiednio przepisy art. 15a ust. 2 i 3.
 - 3) Nakaz i zakaz mogą być stosowane łącznie.
 - 4) Nakaz lub zakaz są natychmiast wykonalne.
 - 5) Policjant w nakazie lub zakazie wskazuje obszar lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc w rodzinie jest obowiązana zachować
 - 6) Przepis ust. 1 stosuje się do każdego lokalu służącego zaspokajaniu bieżących potrzeb mieszkaniowych.

Zespół Interdyscyplinarny :

- 1. Kieruje do udziału** w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową i informuje o skierowaniu takiej osoby.
- 2. Informuje** osobę stosującą przemoc domową o podmiocie, który realizuje program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.
- 3. Zobowiązuje** osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.
- 4. Poucza** osobę stosującą przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczeń o zgłoszeniu, a następnie o ukończeniu programów.
- 5. Poucza** osobę stosującą przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego nierealizowania przez nią obowiązków w zakresie uczestnictwa w programach, zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia.
- 6. Zawiadamia właściwego starostę** powiatu o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno- edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno – terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową oraz skierowanie wniosku o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji tych programów.

7. **Zawiadamia grupę diagnostyczno – pomocową** o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno – terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.
8. **Składa**, na wniosek grupy diagnostyczno – pomocowej , zawiadomienie o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia – (w konsekwencji grzywna lub ograniczenie wolności).

Obowiązki osoby stosującej przemoc domową:

1. **Zgłoszenie się do uczestnictwa** w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
2. **Dostarczenie grupie** diagnostyczno – pomocowej zaświadczenia o ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

V. ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU

W środowisku lokalnym system przeciwdziałania przemocy domowej opiera się na instytucjach : pomocy społecznej, gminnej pomocy rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświacie, ochronie zdrowia, organizacjach pozarządowych.

Przekonanie że :

- nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka (dziecko też nim jest),
- nie ma uzasadnienia i usprawiedliwienia dla stosowania przemocy,
- za przemoc zawsze odpowiada sprawca,
- najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby doświadczającej przemocy,
- przeciwdziałając przemocy w rodzinie należy zaproponować formy pomocy dla sprawcy dzięki którym możliwa będzie zmiana jego postaw i zachowań, powinno być podłożem interdyscyplinarnej współpracy,

której celem jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

System przeciwdziałania przemocy domowej winien obejmować kompleksowe działania zarówno w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, działania profilaktyczne w tym zakresie, jak również działania mające na celu zatrzymanie zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc domową poprzez prowadzenie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych.

CO JEST CELEM PROGRAMU?

Głównym celem Programu jest zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie zjawiska przemocy w Gminie Brodnica. Na podstawie lokalnej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze Gminy Brodnica wraz z wskazaniem zasobów instytucjonalnych zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe wraz z kierunkami działań. Warto podkreślić, że cele są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 - 2030. Do każdego celu wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczanie zjawiska przemocy w Gminie Brodnica. Jego realizacji mają służyć szczegółowe cele.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na obszarze Gminy Brodnica i podniesienie efektywności pracy podmiotów zaangażowanych w działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Wzrost wykorzystania narzędzi przyczyniających się do zwiększenia skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców. Są to:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna: obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej: obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), a także do służb i podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową: obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, a także do służb i podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Brodnica na lata 2024 – 2030 są mieszkańcy gminy Brodnica - rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy lub nim zagrożone w tym:

1. Osoby doznające przemocy domowej, w tym:
 - a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
 - d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni,

rodzeństwo i ich małżonkowie,

e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa oraz małoletni będący świadkiem przemocy domowej.

2. Osoby stosujące przemoc domową (pełnoletni dopuszczający się przemocy domowej wobec osób doznających przemocy domowej).

3. Świadców przemocy domowej (osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej).

4. Przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy.

5. Społeczności lokalnej.

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy
2. Komisariat Policji w Śremie
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Placówki oświatowe
5. Ochrona zdrowia

VIII. HARMONOGRAM I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania będą realizowane w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych objętych programem, tj. w latach 2024 – 2030.

IX. MONITOROWANIE WYSTĘPOWANIA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Monitoring realizacji Programu prowadzić będą wszystkie służby, które w ramach swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego przygotowuje coroczne sprawozdanie z realizacji działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, które przekłada Wójtowi Gminy Brodnica w terminie do 31 marca roku następnego po roku, którego sprawozdanie dotyczy. Wskaźniki brane pod uwagę dla oceny realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej to:

- liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta”,
- liczba osób/rodzin objętych pomocą (psychologiczna, socjalna, prawna),
- liczba działań profilaktycznych, warsztatowych w szkołach,
- liczba ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba sprawców skierowanych na zajęcia korekcyjno-edukacyjne,
- liczba zgłoszeń o popełnieniu przestępstwa w trybie art. 207 k.k.,
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno – pomocowych,
- liczba osób przeszkolonych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

ZAKOŃCZENIE

W Gminie Brodnica realizowanych jest wiele działań nakierowanych na pomoc osobom, uwikłanym w przemoc. W szczególności są one realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy i Zespół Interdyscyplinarny. Brak jednak konkretnych programów zarówno profilaktycznych jak i terapeutycznych dla różnych grup osób uwikłanych w przemoc, w tym dla krzywdzonych dzieci.

Konieczne jest nagłaśnianie problematyki przemocy domowej w środowisku lokalnym, m. in. poprzez publikację ulotek, plakatów, organizowanie konferencji, debat publicznych, akcji medialnych. Wszystkie te działania mają prowadzić do zmiany myślenia wśród mieszkańców gminy o osobach doświadczających przemocy, a także w celu spadku obojętności społecznej na przemoc domową.

Niezbędne jest edukowanie młodego pokolenia, poprzez podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży zakresie rozpoznawania symptomów przemocy, szukania pomocy w sytuacjach doznawania przemocy oraz kształtowania postaw i tolerancji wobec innych.

Wymagane jest prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do rodziców uwikłanych w przemoc, również w sytuacjach okołorozwodowych w postaci mediacji, prowadzenia grup samopomocowych, kierowania do uczestnictwa w terapiach.

Skuteczna pomoc w sytuacji przemocy domowej możliwa jest przy ścisłej współpracy wszystkich służb, działających w tym zakresie na terenie gminy. Dlatego istotne jest stałe doskonalenie osób zaangażowanych w pracę na rzecz osób z problemem przemocy.

Rozwój współpracy osób i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez organizację spotkań i konferencji dla przedstawicieli służb oraz specjalistów.

W związku z nową ustawą istnieje konieczność wypracowania nowych procedur oraz sposobów postępowania grup diagnostyczno-pomocowych, monitorowania sytuacji rodzin po zakończeniu procedury Niebieskie Karty i inne.

Powyższe działania zwiększą szanse rodzin, aby prawidłowo funkcjonowały w środowisku oraz wykorzystywały własną aktywność i wewnętrzny potencjał w celu zdobycia nowych umiejętności. Odpowiednie podejście stworzy możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym i tym samym podniesie jakość życia mieszkańców Gminy Brodnica.

